

Film is eigenlijk niets anders dan een verhaal vertellen, maar dan met andere middelen. Je zult opnieuw moeten leren spreken, als het ware. Deze publicatie geeft een aantal facetten weer waar men op bedacht zou moeten zijn.

Eigenlijk een stukje bewustwording, voor men aan de slag gaat.

Het lijkt zo vanzelfsprekend, spreken doen we immers vrijwel zonder erbij na te denken.

Je staat er niet bij stil dat wij het allemaal als kind ooit hebben moeten leren. Filmen is volgens mij niets anders dan een verhaal vertellen met beelden. Je zou kunnen zeggen, filmen is een andere manier van spreken. En ook dat zullen we ooit moeten leren. Apparaatleveranciers propageren dat filmen een kwestie is van op het juiste moment het rode knopje indrukken en de camera doet via tal van automatische functies de rest. Mijn opvatting van filmen is kennelijk een andere dan die van de apparaatleveranciers. De camera kán volgens mij helemaal geen verhaal vertellen.....

Wij mensen kunnen dat wel en dat is ook de kerngedachte van het amateurfilm-gebeuren. Als we een verhaal aan iemand gaan vertellen, moeten we uiteraard weten wat we willen zeggen. Vandaar ook de gedachte, een film eerst op papier uit te werken en dan pas de opnames te maken. Velen van ons doen dat niet. Ze maken eerst opnames en gaan dan pas kijken "en wat doe ik ermee".

De-zon-op-auto-gaan-vakantie-en-zwemmen

Probeer van deze woorden eens een goed lopende zin te maken. Je zult al snel merken dat de volgorde niet goed is en dat je eigenlijk nog een paar woorden nodig hebt die in dit rijtje niet voorkomen. U begrijpt aan de hand van dit voorbeeld, dat het in de filmerij vaak niet anders is. Als je na het maken van de opnames pas gaat kijken "en wat doe ik ermee" zul je altijd opnames tekortkomen. En dan begint het "geklooi" om er toch nog iets van te maken.

Vanmorgen-regende-het-vanmiddag-scheen-de-zon-en-nu-is-het-bewolkt-wat-er-straks-al lemaal-nog-gebeurt-moeten-we-nog-maar-afwachten

Veel filmers zijn érg op het detail gericht en verliezen daardoor de grote lijn. In plaats van de zin hierboven, zou je ook simpelweg kunnen zeggen "het is wisselvallig weer vandaag". Je zegt hetzelfde, maar doordat je niet zoveel details opsomt, komt je mededeling duidelijker over.

Het-weer-was-zoals-altijd

Je kunt echter ook te weinig informatie geven, ervan uitgaand dat de kijker de rest wel weet. Je zult er altijd rekening mee moeten houden dat je met je film de kijker een beetje overvalt. De kijker is wellicht niet helemaal voorbereid op het thema van je film. Daarom is het van belang in het begin genoeg informatie te geven zodat de kijker geïnformeerd is over wat er gaat komen. De voorbeeldzin "het-weer-was-zoals-altijd" is eigenlijk te vrijblijvend om de kijker het gevoel te geven dat er serieus met hem gecommuniceerd wordt. Niet te veel, maar zeker ook niet te weinig vertellen, dus.

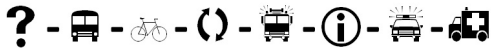
Ik-wil-u-een-buitengewoon-boeiend-verhaal-vertellen-maar-laat-ik-voor-ik-daaraan-begin- u-nog-even-op-de-hoogte-brengen-van-iets-anders

Het is eigenlijk te gek voor woorden. als je deze zin leest denk je meteen; "waarom eerst iets anders, kom terzake, man". Maar in nog al wat amateurfilms gebeurt precies hetzelfde. Vaak wordt een hele omhaal gemaakt, voordat men bij het eigenlijke thema komt. Veel poeha om niets, zo zou je het kunnen omschrijven. In de beperking toont zich een meester (*is helaas niet van mij, is van Goethe*).

Ik-wil-geenszins-de-indruk-geven-dat-ik-geen-expert-ben-op-dit-gebied

In nogal wat (vakantie)films wordt gebruikgemaakt van "boekenkennis". Dat is op zich niet zo

erg. Veel discutabeler is het, voice-over/commentaar als het ware direct uit een boekje, op te lezen. Als je buitenbeelds commentaar toepast, zou je het zo moeten doen alsof je het verhaal aan een goede bekende vertelt. Ook in het dagelijkse leven praat je immers met gewone woorden en nooit in een “boekentekst”.

Een andere wijze van vertellen is, geen reële informatie geven maar symbolen gebruiken die ergens voor staan. Je zult er altijd rekening mee moeten houden dat de kijker met deze wijze van “vertellen” een beetje extra moeite moet doen. De kijker is wellicht niet bereid om zich uiteen te zetten met symbolen. Als je zo’n symboolfilm (genrefilm) maakt, zul je a) in de eerste scène van de film de kijker al op de hoogte moeten brengen dat je symboliek toepast en b) moet deze symboliek begrijpelijk/aanvoelbaar zijn voor de kijker. Ook hier weer geldt; hoe eenvoudiger de uitwerking van het onderwerp (beperkt), hoe meer kijkers een (eenvoudige) symboliek zullen/kunnen begrijpen en de film zullen ‘snappen’.

A-B-C-d-1-2-3.

Vaak denken filmers dat het maken van een film te maken heeft met het opvolgen van regeltjes. Onder het motto “als ik alles volgens de regels doe, kan het niet verkeerd gaan”. Helaas kan hier alleen maar een teleurstelling uit volgen. Regeltjes zijn er niet omwille van de regeltjes. Regeltjes zijn er, omdat een mens nu eenmaal op een bepaalde manier denkt en informatie tot zich neemt. Regeltjes moeten gezien worden als stukjes gereedschap die ons helpen bij de wijze van onze informatieoverdracht. Het is veel beter om het ‘waarom’ van deze regeltjes te kennen, dan kun je er gebruik van maken op een wijze die je verhaal het beste tot z’n recht laat komen. Er is maar één manier om zover te komen. Door vaak je hoofd te stoten (niet letterlijk, uiteraard). Een filmer die nooit iets durft ‘uit te proberen’ komt ook nooit tot ontdekking dat er ook andere wegen zijn dan alleen maar de platgetreden paden.

Leren filmen is dus eigenlijk opnieuw leren spreken

Opnieuw leren spreken

Geschreven door Henk Teunissen

Met beelden ditmaal, maar eigenlijk doet dit er niet toe. Leren spreken doe je niet in je eentje. Ooit heb je het van je ouders geleerd. Op school leerde je van de leraar hoe iets te zeggen in een andere taal. Ook de filmtaal zul je moeten leren. Op de filmclub zullen er ongetwijfeld wel een aantal zijn, die de filmtaal spreken. Maar het is altijd goed om over je grenzen te kijken. Dit jaar hebben wij op onze club in vier avonden het fenomeen "de documentaire" uiteengerafeld. We hebben een aantal filmers uit andere clubs, waarvan wij wisten dat dit hun favoriete genre is, uitgenodigd om op deze avonden erbij te zijn. Wellicht dat zo'n initiatief ook door andere clubs overgenomen zou kunnen worden. Contacten tussen clubs blijven helaas meestal beperkt tot een jaarlijkse uitwisseling van films tijdens een 'gezellige avond'. Clubs zouden eigenlijk meer gebruik moeten maken van elkaars kennis en zouden clubleden ook eens onderling moeten uitnodigen bij speciale gelegenheden. Het gaat er niet om van wie je het leert, áls je het maar leert, is mijn opvatting. Sámen maak je immers de muziek.....

Henk Teunissen